

Sectoraal comité van het Rijksregister

Aanbeveling RR nr. 02/2008 van 16 april 2008

Betreft: bibliotheken – EID – toegang Rijksregister (RN/IP/2007/001)

Het Sectoraal comité van het Rijksregister, (hierna "het Comité");

Gelet op de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*, (hierna "WRR"), inzonderheid artikel 16, eerste lid, 3°;

Gelet op de aanvraag van vzw Steunpunt Vlaams Centrum voor Openbare bibliotheken, ontvangen op 05/11/2007;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Brengt op 16/04/2008 volgende aanbeveling uit:

I. CONTEXT

1. De bibliotheken werden de afgelopen jaren geïnformatiseerd. In een volgende stap wensen zij de bibliotheekgebruiker ook bepaalde faciliteiten aan te bieden die het gebruik van de bibliotheek van thuis uit toelaat. Hier stelt zich de vraag naar het gebruik van de EID en de mogelijkheden ervan.

2. Daarnaast worden bibliotheken ook geconfronteerd met gebruikers die ontleende werken niet of veel te laat terugbrengen. Vaak gaat het om gebruikers die verhuisd zijn. Het is voor de bibliotheken vrij omslachtig en tijdrovend om deze gebruikers op te sporen. Hier stelt zich de vraag naar de mogelijkheid om een toegang te verkrijgen tot de informatiegegevens van het Rijksregister.

II. ANALYSE TEN GRONDE

II.1. Gebruik van de EID

a. Voorafgaande opmerking: de problematiek van de kaartlezer

3. Artikel 6, § 4, van de wet 19 juli 1991 *betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*, luidt als volgt: *'Elke geautomatiseerde controle van de identiteitskaart door optische of andere leesprocédés moet het voorwerp uitmaken van een koninklijk besluit, na advies van het sectoraal comité van het Rijksregister bedoeld in artikel 15 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.'* Dit koninklijk besluit werd, behoudens vergissing van het Comité, tot op heden nog niet genomen.

4. Het Comité stelt vast dat de Commissie reeds bij herhaling de aandacht vestigde van de bevoegde Minister op de afwezigheid van het vereiste koninklijk besluit.

5. Dit gebeurde een eerste maal in haar advies nr. 13/2005 van 7 september 2005:

“De bedoeling van de eventuele vermelding op de identiteitskaart is de verantwoordelijke geneesheer van de spoedgevallendienst onmiddellijk uitsluitel te geven of de betrokkene al dan niet donor is. De lectuur van dit informatiegegeven moet bijgevolg uitsluitend beperkt worden tot deze verantwoordelijke geneesheer. Een ruimere lectuur van dit gegeven is niet verenigbaar met het vooropgestelde doeleinde en bijgevolg niet proportioneel (artikel 4 WVP)¹.

De Commissie stelt vast dat artikel 6, § 4, van de wet van 19 juli 1991 het volgende zegt:

“Elke geautomatiseerde controle van de EID door optische of andere leesprocédés moet het voorwerp uitmaken van een koninklijk besluit, na advies van het sectoraal comité van het Rijksregister bedoeld in artikel 15 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen.”

Tot op heden werd dit uitvoeringsbesluit nog niet genomen met als gevolg dat men ter zake volledig in het duister tast omtrent “wanneer”, “wie”, “wat” mag lezen op de EID.”

6. Dit gebeurde nogmaals bij schrijven van 14 februari 2006 waarin gesteld werd:

“... is de Commissie van oordeel dat het aangewezen is dat er werk gemaakt wordt van de redactie van een koninklijk besluit ter uitvoering van artikel 6, § 4 van de wet van 19 juli 1991.

Het is immers nodig dat met betrekking tot hogervermelde bepaling op een aantal punten duidelijkheid geschapen wordt:

- *wat wordt er juist bedoeld met de uitdrukking “geautomatiseerde controle”, betreft het een controle van de authenticiteit (vervalsing of niet) van de identiteitskaart?*
- *moet er geen onderscheid gemaakt worden tussen een controle van de kaart en de lezing van de inhoud van de kaart?*
- *moet er een generiek koninklijk besluit gemaakt worden dan wel een specifiek besluit voor elke controle?”.*

¹ Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

7. Bij schrijven van 27 juli 2006 kondigde de bevoegde Minister de samenstelling van een werkgroep aan – de Commissie zou uitgenodigd worden om er deel van uit te maken - om zich over de voorbereiding van dergelijk koninklijk besluit te buigen.

8. Voor zover het Comité bekend, kende dit initiatief geen vervolg. Het Comité is dus genoodzaakt vast te stellen dat het ontbreken van dit uitvoeringsbesluit tot gevolg heeft dat tal van heikele vragen m.b.t. het gebruik van de EID onbeantwoord blijven.

b. Men biedt zich persoonlijk aan in een openbare bibliotheek

9. Wat hierna m.b.t. het gebruik van de EID wordt uiteengezet geschiedt - in het licht van wat hiervoor werd aangestipt - onder voorbehoud van het nemen van het door de wet verplichte uitvoeringsbesluit.

10. Vooraleer men van de diensten van een openbare bibliotheek gebruik kan maken, moet men geregistreerd worden als lid. Het ligt voor de hand dat naar aanleiding van die registratie de identiteit van de betrokkene wordt gecontroleerd. Als bibliotheekgebruiker kan men o.a. boeken, dvd's, enz. ... meenemen mits betaling van een jaarlijks lidgeld of een minieme vergoeding per ontleend item. Voor de werking van de bibliotheek is het belangrijk dat deze registreert "wie wat wanneer" heeft meegenomen.

11. De controle van de identiteit gebeurt normaal aan de hand van de identiteitskaart. Artikel 1 van het koninklijk besluit van 25 maart 2003 *betreffende de identiteitskaarten*, bepaalt dat de identiteitskaart *moet worden overgelegd bij elke vordering van de politie, evenals bij elke aangifte, bij elke aanvraag van getuigschriften en, in het algemeen, telkens als de houder het bewijs van zijn identiteit dient te leveren.*

12. De gevallen waarin de EID moet getoond worden, zijn dezelfde gebleven als voor de identiteitskaart "oude stijl". Het overleggen van de identiteitskaart "oude stijl" met het oog op de controle van de identiteit leidde en leidt niet tot het systematisch noteren van de op de identiteitskaart vermelde persoonsgegevens, noch tot het systematisch kopiëren ervan. Slechts wanneer dit met het oog op bepaalde vaststellingen nodig is, zullen ze genoteerd worden (proportionaliteitsbeginsel - artikel 4, § 1, 3°, van de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens*, hierna «WVP»).

13. De invoering van de EID wijzigt niets aan dit principe. Dit betekent dat m.b.t. de lezer slechts gegevens mogen geregistreerd worden in de mate dat dit nodig en verantwoord is in het licht van het doeleinde.

14. De inschrijving als lid van een bibliotheek is duidelijk een situatie waarin gevraagd mag worden dat de betrokkene zijn identiteit bewijst. Dat n.a.v. deze controle de EID niet alleen wordt overgelegd, maar ook door middel van een kaartlezer wordt gelezen, is aanvaardbaar gelet op het feit dat het adres uitsluitend in elektronische vorm op de EID vermeld staat en het voor de bibliotheek een pertinent gegeven is. Dat naar aanleiding van deze inschrijving de relevante identiteitsgegevens van de betrokkene ook van de EID worden gekopieerd in het ledenbestand lijkt niet overmatig. Aldus worden fouten n.a.v. van het overtypen van de gegevens vermeden.

15. Eens die registratie geschied is, bestaat er geen gegronde reden meer voor de bibliotheek om de volgende keren dat de bibliotheekgebruiker zich aanbiedt met de voorwerpen die hij wenst te ontlene, diens EID op te vragen met het oog op de lectuur ervan.

16. De EID is het identificatie-instrument bij uitstek m.b.t. hetwelk het koninklijk besluit van 25 maart 2003 *betreffende de identiteitskaarten* bepaalt wanneer ze moet overgelegd worden. Dit sluit het verplicht gebruik van de EID als bibliotheekkaart uit. Buiten de gevallen voorzien in dat besluit staat het de burger echter vrij om zijn identiteitskaart te tonen en te gebruiken naar eigen goeddunken. Dit betekent dat hij er zelf kan voor kiezen om zijn EID als bibliotheekkaart te gebruiken. Maar het moet dan wel zijn eigen vrije keuze zijn. Dit impliceert dat aan het gebruik van de EID als bibliotheekkaart geen voordelen mogen verbonden zijn waarvan de houder van een aparte bibliotheekkaart niet kan genieten.

c. Men neemt van op afstand contact op met de bibliotheek

17. Het is de bedoeling van de openbare bibliotheken om ook bepaalde diensten online aan te bieden. Daartoe zou aan de bibliotheekgebruiker gevraagd worden om zich te identificeren en authenticeren door middel van de EID.

18. De EID werd, blijkens de memorie van toelichting, ingevoerd om elektronische communicatie met overheidsdiensten mogelijk te maken, waarbij wel werd verduidelijkt dat het de burger zelf is die beslist of hij van die mogelijkheid al dan niet gebruik wenst te maken.

19. Wanneer een bibliotheekgebruiker wenst gebruik te maken van de elektronische diensten die door de openbare bibliotheken online worden aangeboden, ligt het voor de hand dat de bibliotheek wenst te weten met wie zij handelt. Zij dient immers te kunnen nagaan of de persoon die zich elektronisch aanmeldt lid is van de bibliotheek en het vereiste lidgeld betaalde en bijgevolg in aanmerking komt om te kunnen genieten van de dienstverlening van de bibliotheek. Als het een dienst betreft waarvoor een aparte vergoeding verschuldigd is, moet de bibliotheek zekerheid hebben omtrent de persoon aan wie deze vergoeding moet worden aangerekend.

20. De EID is daartoe het meest geëigende instrument dat daarenboven in 2009 voor iedereen zal beschikbaar zijn. Daarenboven werd ze juist met het oog op dergelijke toepassingen ontwikkeld. Bijgevolg kan er tegen het gebruik van de EID in die context niets ingebracht worden.

II.2. Toegang tot het Rijksregister en gebruik van het Rijksregisternummer

21. Het Comité is van oordeel dat bibliotheken een taak vervullen die als zijnde van algemeen belang kan bestempeld worden. Bijgevolg komen ze op basis van artikel 5, eerste lid, 2°, WRR en artikel 8 WRR in aanmerking om toegang te hebben tot de informatiegegevens van het Rijksregister en om het identificatienummer ervan te gebruiken.

22. Gelet op het feit dat de bibliotheken een specifieke doelgroep zijn met een specifiek doeleinde, is het aangewezen dat zij in die hoedanigheid een toegang tot het Rijksregister vragen. Dit kan hetzij individueel gebeuren, hetzij gezamenlijk door een instantie die hen vertegenwoordigt zoals bijvoorbeeld de vzw Steunpunt Vlaams Centrum voor Openbare bibliotheken dat inzake een coördinerende rol kan spelen.

**OM DEZE REDENEN,
het Comité**

stelt vast dat:

- het bij artikel 6, § 4, van de wet van 19 juli 1991 voorgeschreven koninklijk besluit m.b.t. de geautomatiseerde controle van de identiteitskaart door optische of andere leesprocédés nog niet werd genomen;
- de EID kan gebruikt worden met het oog op de controle van de identiteit wanneer men zich laat inschrijven als lid van een bibliotheek of wanneer men vanop afstand gebruik wenst te maken van de diensten van de bibliotheek;
- het gebruik van de EID als lidkaart van een bibliotheek niet verplicht kan worden gesteld;
- de bibliotheken als specifieke doelgroep best een eigen machtiging aanvragen, hetzij individueel, hetzij gezamenlijk.

Voor de Administrateur m.v.
Het Afdelingshoofd O&RM,

(get.) Patrick Van Wouwe

De Voorzitter,

(get.) Mireille Salmon